De waarde van sportprothesen voor mensen met een beenamputatie

Aanleiding: Sporten is voor veel mensen belangrijk voor gezondheid, zelfstandigheid en kwaliteit van leven. Dat geldt ook voor mensen met een beenamputatie. Om te kunnen sporten gebruiken sommige mensen een sportprothese naast hun gewone prothese. In Nederland worden sportprothesen meestal niet vergoed vanuit de basisverzekering. Vaak is voor gebruikers, zorgprofessionals en financiers onduidelijk wat de toegevoegde waarde van een sportprothese precies is. Er ontbreekt een manier om de effecten van sportprothesen in kaart te brengen. Met de kennis over het effect van sportprothesen kunnen we werken aan een betere manier om hulpmiddelen te verstrekken en te vergoeden.

Doel van het onderzoek: Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de toegevoegde waarde van sportprothesen voor beenamputaties voor de gebruiker. Daarbij stond de ervaring van de gebruiker centraal. Er is niet alleen gekeken naar lichamelijke effecten, maar ook naar wat een sportprothese betekent voor bijvoorbeeld plezier, persoonlijke ontwikkeling, dagelijks functioneren en meedoen in de samenleving. Daarnaast is onderzocht welke factoren invloed hebben op deze ervaringen.

Uitvoering van het onderzoek: Voor dit onderzoek is gekozen voor een kwalitatieve aanpak, waarbij interviews zijn afgenomen bij mensen met een beenamputatie die een sportprothese gebruiken. De gesprekken zijn opgenomen, uitgeschreven, geanalyseerd en in overkoepelende thema's geplaatst. Op die manier is gekeken welke ervaringen en onderwerpen steeds terugkwamen.

Resultaten: In totaal zijn zes interviews meegenomen in de analyse. Vijf deelnemers gebruikten een bovenbeenprothese en één deelnemer een onderbeenprothese. Uit de analyse blijkt dat sportprothesen vooral belangrijk zijn omdat ze mensen de mogelijkheid geven om te sporten. De gebruikers noemden voordelen op drie gebieden. Ten eerste ervaren zij plezier, vrijheid, ontspanning en mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. Ten tweede noemen zij lichamelijke voordelen, zoals een betere conditie, meer belastbaarheid en beter functioneren in het dagelijks leven. Ten derde helpen sportprothesen bij sociale contacten. Gebruikers ontmoeten andere mensen, sporten samen en nemen vaker deel aan sociale activiteiten. De resultaten laten zien dat deze voordelen met elkaar verbonden zijn en elkaar vaak versterken.

Conclusie: Sportprothesen bieden meer dan alleen ondersteuning bij bewegen. Hun grootste waarde is dat ze mensen mogelijkheid geven om te sporten. Uit het onderzoek blijkt dat sportdeelname positieve effecten heeft op mentaal, lichamelijk en sociaal gebied. Een sportprothese is daarom niet alleen een technisch hulpmiddel. Het is ook een hulpmiddel dat mensen helpt om mee te doen in de samenleving, hun welzijn te verbeteren en persoonlijke doelen te bereiken.

Boodschap voor zorgprofessionals en/of gebruikers: Voor zorgprofessionals laat dit onderzoek zien dat het belangrijk is om bij sportprothesen breder te kijken dan alleen naar techniek en lichamelijk functioneren. Ook plezier, motivatie, zelfvertrouwen en sociale deelname verdienen aandacht. Voor gebruikers laat dit onderzoek zien dat een sportprothese meer kan betekenen dan alleen kunnen sporten. Een sportprothese kan bijdragen aan vrijheid, kwaliteit van leven en persoonlijke groei en uiteraard fysieke conditie.

Meer onderzoek is nodig om de voordelen van sportprothesen beter in beeld te brengen. Ook is het belangrijk om te begrijpen welke verschillen er zijn tussen gebruikers. Daarnaast kan onderzoek laten zien of sportprothesen door een betere conditie kunnen zorgen voor lagere medische kosten. Zo kan in de toekomst beter worden aangetoond wat de waarde van sportprothesen is.

Door: Jesse J. Brinkman, Cojanne Wienk-Kars

Opleiding: Mens & Techniek – Orthopedische Techniek

Mocht u interesse hebben in het uitgebreide verslag, neem dan contact op met prothese-academie@rev.umcg.nl